

Aan

MT-TDO

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Behandeld door

T [redacted]
[redacted]@minezk.nl

Datum

25 mei 2023

Kenmerk

PDGGO-DTDO / 27449033

Kopie aan

Bijlage(n)

memo

Beleidskader mijnbouwvergunningen aardwarmte voor verkrijgen van gegevens voor zuiver wetenschappelijk onderzoek of voor het door de centrale overheid te voeren beleid. (artikelen 24 en 24c van de Mijnbouwwet)

Inleiding

In de Mijnbouwwet zijn twee artikelen opgenomen die de vergunningplicht regelen voor activiteiten gericht op verkrijgen van gegevens voor zuiver wetenschappelijk onderzoek of voor het door de centrale overheid te voeren beleid (hierna: wetenschappelijke boringen), te weten de artikel 24 en 24c. Met deze artikelen wordt uitsluitend geregeld dát voor deze activiteiten een vergunning in het kader van de Mijnbouwwet moet worden aangevraagd. Het uitvoeringskader voor start- of vervolgvvergunningen aardwarmte die worden aangevraagd op basis van artikel 24c is uitgewerkt in dit memo. Hiermee wordt de informatie over aardwarmte vergunningen op NLOG aangevuld. Ter informatie voor (potentiële) aanvragers is in eerste instantie nader geduid in welke situaties een dergelijke vergunning van toepassing is.

Definitie zuiver wetenschappelijk onderzoek

Zuiver wetenschappelijk onderzoek, ook wel fundamenteel onderzoek, is onderzoek dat wordt uitgevoerd omwille van de wetenschap zelve. Het wordt gedefinieerd als kennis vanwege kennis, zonder concrete toepassing cq. nevendoeleinden. Dit in tegenstelling tot toegepast wetenschappelijk onderzoek, dat er op gericht is een praktisch belang voor mens of maatschappij te bevorderen.

Door de centrale overheid te voeren beleid

Aanleiding voor uitwerking van dit beleidskader zijn de vergunningaanvragen voor boringen in het kader van het SCAN Aardwarmte programma. Dit is onderzoek naar aardwarmte op plekken waar nog weinig van de ondergrond bekend is. Het SCAN programma wordt door EBN in opdracht van EZK uitgevoerd. Activiteiten gericht op verkrijgen van gegevens voor door de overheid te voeren beleid vinden altijd in opdracht van de overheid plaats.

Vergunningen

De eisen die aan een vergunningaanvraag voor een wetenschappelijke boring gesteld worden kunnen afwijken van de eisen aan een vergunningaanvraag voor

productie, bijvoorbeeld vanwege de omvang van de boring en levensduur van de put. Bij de SCAN boringen gaat het om een in tijd beperkt traject van boren, meten en afsluiten. Het voor deze boringen vergunde gebied kan zeer beperkt zijn in afmetingen; uitgangspunt is dat de vergunning verleend wordt voor een zo klein mogelijk gebied en een duur die passend is bij het te verrichten onderzoek. Hierna wordt het gebied weer vrijgegeven.

De Mijnbouwwet biedt de mogelijkheid om per aanvraag voor een dergelijke vergunning te kijken welke artikelen voor het nemen van het besluit verenigbaar zijn met het karakter van deze boringen. Bepalingen die zien op veiligheid en milieu zijn onverminderd van toepassing bij wetenschappelijke boringen. Andere aspecten kunnen bij deze boringen die uitgevoerd worden ten algemene nutte als minder relevant beschouwd worden. Afwegingen in het vergunningenproces die betrekking hebben op afzet van aardwarmte zijn in ieder geval niet van toepassing op deze boringen.

Kader

Voor inwerkingtreding van de gewijzigde Mijnbouwwet op 1 juli 2023 werd in de procedure voor het beoordelen van de vergunningaanvraag, op basis van artikel 24 in combinatie met artikel 6, aangesloten bij de bepalingen uit hoofdstuk 2 van de Mijnbouwwet voor zo ver dit te verenigen was met het bijzondere karakter van deze vergunning.

Na de wetwijziging zijn artikelen 6 en 24 van de Mijnbouwwet niet meer van toepassing op aardwarmte. Deze artikelen worden rechtstreeks vervangen door 24b in combinatie met 24c. De artikelen 24b in combinatie met 24c bepalen dat het verboden is om zonder start- of vervolgv vergunning aardwarmte op te sporen of te winnen. Voor een wetenschappelijke boring en putttest is een startvergunning voor wetenschappelijke doeleinden nodig. Indien langdurige winning voorzien wordt zal vervolgens ook voor deze wetenschappelijke boringen een vervolgv vergunning moeten worden aangevraagd. In de procedure voor het beoordelen van de vergunningaanvraag wordt, op basis van artikel 24c, aangesloten bij de bepalingen uit hoofdstuk 2A van de Mijnbouwwet voor zo ver dit te verenigen is met het bijzondere karakter van deze vergunning.

Een lopende vergunningaanvraag wetenschappelijke boring aardwarmte als bedoeld in artikel 24 gaat per 1 juli 2023 van rechtswege over in een aanvraag als bedoeld in artikel 24c, dus een aanvraag startvergunning wetenschappelijke boring.

Voor wetenschappelijke boringen wordt een startvergunning aangevraagd. De aanvrager hoeft in dit geval niet de houder van een toewijzing zoekgebied te zijn. Alle artikelen die betrekking hebben op de aanvraag van een zoekgebied gelden derhalve niet voor vergunningaanvragen voor wetenschappelijke boringen. Hetzelfde geldt voor artikelen met betrekking tot de afzet van warmte met een startvergunning. De startvergunning voor wetenschappelijke doeleinden is niet exclusief, derhalve zijn bepalingen met betrekking tot concurrerende aanvragen ook niet van toepassing.

Artikelen in de Mijnbouwwet die niet gelden voor een startvergunning wetenschappelijke boring omdat ze niet verenigbaar zijn met het karakter van de vergunning voor deze boringen:

- 24n, omdat de aanvrager geen houder toewijzing zoekgebied hoeft te zijn om de startvergunning voor de wetenschappelijke boring aan te vragen;
- 24o lid f, omdat er geen commerciële afzet beoogd wordt met een wetenschappelijke boring;
- 24p en 24u, omdat de vergunning voor een wetenschappelijke boring geen exclusieve vergunning is en er derhalve geen sprake is van concurrerende aanvragen;
- 24r, omdat deze boringen ten algemene nutte zijn en in principe alleen opsporing betreffen, tenzij sprake is van wetenschappelijke winning die gedurende een langere periode voorzien is;
- 24t lid 2c en 2d, omdat er met de wetenschappelijke boring geen commerciële winning beoogd wordt;
- 24v, omdat voor een startvergunning wetenschappelijke boring voor een afwijkende vergunningsduur kan worden gekozen.

Voor een eventuele aanvraag vervolgv vergunning met een zuiver wetenschappelijk of Rijksbeleidsdoel wordt – zonder uitzondering - aangesloten bij de artikelen in paragraaf 4 van hoofdstuk 2A.

Aanvraagvereisten

De aanvraagvereisten voor een vergunning voor een boring voor het verkrijgen van data met een zuiver wetenschappelijk of Rijksbeleidsdoel zijn in de bijlage opgenomen. Dit is een beperktere set dan geldt voor een reguliere startvergunning. Voor de vervolgv vergunning met een zuiver wetenschappelijk of Rijksbeleidsdoel gelden de aanvraagvereisten voor de vervolgv vergunning.

Uitvoerder aardwarmte

Er dient een uitvoerder te zijn die de feitelijke werkzaamheden uitvoert. De eisen aan een uitvoerder voor activiteiten gericht op verkrijgen van gegevens voor zuiver wetenschappelijk onderzoek of voor het door de centrale overheid te voeren beleid zijn dezelfde als die gesteld worden aan een uitvoerder aardwarmte bij een aanvraag startvergunning.

Adviseurs

De volgende adviseurs wordt gevraagd om advies:

- SodM ten aanzien van veiligheid en technische capaciteiten;
- RVO ten aanzien van financiële capaciteiten;
- TNO ten aanzien omvang en geschiktheid van het aangevraagde gebied;
- Decentrale overheden ten aanzien van planmatige ontwikkeling en grondwaterkwaliteit en -kwantiteit;
- Mijnraad om advies op het conceptbesluit.

Omgevingsvergunning

Voor een wetenschappelijke boring is naast een vergunning onder de Mijnbouwwet ook een omgevingsvergunning nodig, tot 1 januari 2024 op basis van de WABO, daarna de Omgevingswet. De minister van Economische Zaken en Klimaat is het bevoegd gezag voor deze omgevingsvergunning. Er bestaat voor deze vergunning geen uitzonderingsgrond voor wetenschappelijke boringen. Een aanvraag voor een wetenschappelijke boring doorloopt derhalve exact hetzelfde traject als een gewone boring, inclusief een uitgebreide voorbereidingsprocedure.

Tot slot

Dit kader is opgesteld op basis van de nu bekende of voorziene situaties wetenschappelijke boringen. Mocht een toekomstige aanvraag daarvan afwijken dan wordt dit kader voor die specifieke situatie opnieuw bezien.

BIJLAGE: aanvraagvereisten aanvraag startvergunning wetenschappelijke boring aardwarmte

Hieronder is door middel van doorhaling aangegeven welke aanvraagvereisten uit het format voor een aanvraag startvergunning niet relevant zijn voor aanvragen wetenschappelijke boring en derhalve niet aangeleverd hoeven worden. Indien – zoals bij SCAN - alleen sprake is van opsporing kan bovendien daar waar naar winning gevraagd wordt in de aanvraag vermeld worden dat betreffende aanvraagvereisten niet van toepassing zijn. Deze aanvraagvereisten zijn hieronder schuingedrukt. Het complete format plus toelichting is te vinden op NLOG:

[Aardwarmte vergunningen | NLOG](#)

Artikel	Indieningsvereiste
24o, lid 1a, Mbw	Een beschrijving van de aardlagen en de begrenzing ervan waar de aanvrager voornemens is aardwarmte op te sporen en te winnen.
24o, lid 1b, Mbw	Een beschrijving van de andere gebruiksmogelijkheden van het gebied, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of kenbare voornemens tot het opslaan van stoffen.
24o, lid 1c, Mbw	Een beschrijving van de wijze waarop de aanvrager voornemens is aardwarmte op te sporen en te winnen en hoe hij voornemens is de putintegriteit te borgen.
24o, lid 1d, Mbw	Een beschrijving van de verwachte bodembeweging ten gevolge van de winning.
24o, lid 1e, Mbw	Een beschrijving, indien dit nodig is gelet op de verwachte bodembeweging, van: <ol style="list-style-type: none"> 1) De veiligheidsrisico's voor omwonenden, het risico op schade aan gebouwen of infrastructurele werken of het risico op verstoring van de functionaliteit daarvan; 2) De maatregelen die worden genomen om bodembeweging te voorkomen of te beperken; 3) De maatregelen die worden genomen om schade door bodembeweging te voorkomen of te beperken;
24o, lid 1f, Mbw	Een beschrijving van de overeenkomsten met betrekking tot de afzet van warmte.
24o, lid 1g, Mbw	Een beschrijving van de wijze waarop de aanvrager voornemens is de kosten in verband met de opsporing en winning en de hierbij behorende aansprakelijkheden, waaronder het stellen van financiële zekerheid, anders dan bedoeld in de artikelen 46 en 47 Mbw, ter dekking van de aansprakelijkheid voor de schade door verontreiniging van grondwater of bodem indien de in de aanvraag aangegeven aardlagen zich geheel of gedeeltelijk bevinden onder een gebied dat is aangewezen voor de winning van drinkwater uit grondwater, en het zo nodig geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van een boorgat tijdens of na afloop van de looptijd van de startvergunning te dragen.

24o, lid 1h, Mbw	Een beschrijving van de ervaring van de aanvrager met de ontwikkeling van aardwarmte-projecten en andere mijnbouwactiviteiten.
1.3b.2, lid 1a, Mbr	De gegevens, bedoeld in artikel 1.3b.1, eerste lid en tweede lid, onderdelen d en f.
1.3b.1, lid 1a	de ligging en oppervlakte van het aangevraagde gebied
1.3b.1, lid 1b	een beschrijving van de door de provinciale staten op grond van artikel 1.2, tweede lid, onderdeel a, van de Wet milieubeheer met het oog op de waterwinning aangewezen gebieden, uitgesplitst naar type gebied en de Natura 2000-gebieden als bedoeld in artikel 1.1. van de Wet natuurbescherming binnen het aangevraagde gebied
1.3b.1, lid 1c	een beschrijving van de mijnbouwactiviteiten die reeds worden uitgevoerd of waartoe kenbare voornemens bestaan die mogelijk kunnen interfereren met de door de aanvrager voorgenomen opsporing en winning van aardwarmte, de aardlagen waarin die andere mijnbouwactiviteiten plaatsvinden of plaats zullen vinden, en de plaats van reeds aanwezige putten, zowel operationeel als buiten gebruik of buiten werking
1.3b.1, lid 1d	een beschrijving van de eerder voorgekomen natuurlijke en geïnduceerde seismiciteit
1.3b.1, lid 1e	een beschrijving van de breuken en de plaats daarvan
1.3b.1, lid 1f	een beschrijving van de geohydrologische status van het aangevraagde gebied
1.3b.1, lid 1g	<i>een beschrijving van de hoeveelheid potentieel winbare warmte in het aangevraagde gebied, uitgedrukt in petajoule</i>
1.3b.1, lid 1h	<i>een beschrijving van het potentieel vermogen dat in het aangevraagde gebied kan worden bereikt, bij een waarschijnlijkheid van 50 procent en 90 procent, uitgedrukt in megawatt, een onderbouwing daarvan, en een vermogensverwachtingscurve</i>
1.3b.1, lid 1i	een beschrijving van het doel, de omvang, uitgedrukt in petajoule, en de temperatuur van de voorgenomen afzet van warmte
1.3b.1, lid 1j	het plan voor de wijze waarop de aanvrager voornemens is te communiceren met de betrokkenen in de omgeving waar de mijnbouwactiviteiten zullen plaatsvinden
1.3b.1, lid 1k	de gegevens, opgenomen in bijlage 1a
1.3b.1, lid 2d	een beschrijving van de manier waarop de aanvraag past binnen provinciale of gemeentelijke beleidsplannen ten aanzien van aardwarmte voor het aangevraagde gebied
1.3b.1, lid 2f	de gegevens, bedoeld in bijlage 2a
1.3b.2, lid 1b, Mbr	Een beschrijving van de lokale geologie.

1.3b.2, lid 2a, Mbr	Een beschrijving van de opbouw en plaats van het beoogde reservoirinterval met een samenvatting van de bijbehorende geologische, geofysische en petrofysische studies.
1.3b.2, lid 2b, Mbr	Een beschrijving van de verwachte temperatuur, druk, porositeit, mate van doorlaatbaarheid, het zoutgehalte en de afsluitende aardlagen van het beoogde reservoirinterval.
1.3b.2, lid 2c, Mbr	Een opgave van de naam, functie en beoogde plaats binnen het aangevraagde gebied van de putten die zullen worden gebruikt voor de opsporing en winning van aardwarmte.
1.3b.2, lid 2d, Mbr	Een beschrijving van het beoogde aantal vollasturen van de beoogde putten en een onderbouwing daarvan.
1.3b.2, lid 2e, Mbr	<i>Een beschrijving van de verwachte gemiddelde en maximale injectiedruk aan de oppervlakte en in het beoogde reservoirinterval per reservoirlaag, de verwachte gemiddelde en minimale injectietemperatuur en het verwachte gemiddelde en maximale debiet tijdens de winning.</i>
1.3b.2, lid 2f, Mbr	<i>Een beschrijving en onderbouwing van de mate van afkoeling en de verwachte maximale afkoelingsgraad van de invloedssfeer, en de verwachte temperatuurdistributie in de beoogde reservoirlagen aan het eind van de winning gebaseerd op het beoogde gemiddelde en maximale debiet.</i>
1.3b.2, lid 2g, Mbr	<i>Een beschrijving en onderbouwing van de verwachte interferentie met andere mijnbouwactiviteiten ten aanzien van de temperatuur en de druk in de beoogde reservoirlagen aan de hand van de verwachte temperatuurdistributie en drukdistributie in de beoogde reservoirlagen aan het eind van de winning gebaseerd op het beoogde gemiddelde en maximale debiet.</i>
1.3b.2, lid 2h, Mbr	<i>Een op een geomechanische analyse gebaseerde onderbouwing waaruit blijkt of de integriteit van de afsluitende aardlagen is gewaarborgd aan de hand van de uiterste waarden van de productieparameters.</i>
1.3b.2, lid 2i, Mbr	Een beschrijving van de kenmerkende gegevens, maximale hoeveelheid en de concentratie van de hulpstoffen die worden gebruikt bij de opsporing en winning van aardwarmte.
1.3b.2, lid 2j, Mbr	Een beschrijving van het putontwerp inclusief een figuur daarvan en van het beheerssysteem en beheersplan voor de putintegriteit die voldoen aan artikel 8.3.5.1.
1.3b.2, lid 2k, Mbr	Indien het ontwerp van de put geen dubbele verbuizing ter hoogte van zoet- en brakwaterlagen bevat, een onderbouwing waaruit blijkt dat het ontwerp de putintegriteit ten minste even goed borgt als een dubbele verbuizing.
1.3b.2, lid 2l, Mbr	Een beschrijving van de verwachte hoeveelheid delfstoffen die meekomen met de winning van aardwarmte en wat met deze delfstoffen zal worden gedaan.
1.3b.2, lid 2m, Mbr	Een meerjarenprogramma waarin de te verrichten opsporings- en winningsactiviteiten worden beschreven, alsmede de technieken die daarbij worden gebruikt.

1.3b.2, lid 2n, Mbr	een beschrijving en een cijfermatige onderbouwing van de verwachte opbrengsten van de winning van aardwarmte gedurende de verwachte looptijd van het project.
1.3b.2, lid 2o, Mbr	Een beschrijving en een cijfermatige onderbouwing van de verwachte kosten gedurende de verwachte looptijd van het project en een beschrijving van de wijze waarop de aanvrager voornemens is deze kosten te financieren, uitgesplitst per projectfase ten aanzien van de kosten voor in elk geval: <ul style="list-style-type: none"> 1°. de te verrichten opsporings- en winningsactiviteiten die zijn opgenomen in het meerjarenprogramma als bedoeld in onderdeel m; 2°. investeringen en afschrijvingen; 3°. onderhoud, vervangingsinvesteringen en bedrijfsvoering; 4°. het buiten gebruik stellen van een boorgat en het verwijderen van het mijnbouwwerk; 5°. de bij de opsporing en winning behorende aansprakelijkheden; 6°. rentelasten en belastingen; 7°. onvoorziene omstandigheden
1.3b.2, lid 2p, Mbr	De voor de ramingen, bedoeld in artikel 29v van het besluit, benodigde gegevens vergezeld van een cijfermatige onderbouwing en toelichting en de beoogde vorm van financiële zekerheid die zal worden gesteld, indien de aanvraag betrekking heeft op aardlagen die zich geheel of gedeeltelijk bevinden onder een gebied dat is aangewezen voor de winning van drinkwater uit grondwater
1.3b.2, lid 3a, Mbr	<i>Een beschrijving van de verwachte mate van bodemdaling aan het einde van de winning waaruit de verwachte bodemdaling als gevolg van de voorgenomen opsporing en winning afzonderlijk en de cumulatieve bodemdaling in verband met andere mijnbouwactiviteiten blijkt.</i>
1.3b.2, lid 3b, Mbr	Een kaart waarop de bodemdalingscontouren als gevolg van de voorgenomen opsporing en winning met betrekking tot het aangevraagde gebied, de door de provinciale staten op grond van artikel 1.2, tweede lid, onderdeel a, van de Wet milieubeheer met het oog op de waterwinning aangewezen gebieden, en de Natura 2000-gebieden als bedoeld in artikel 1.1. van de Wet natuurbescherming zijn aangegeven.
1.3b.2, lid 3c, Mbr	Een onderbouwing van de kans op schade door bodemdaling als gevolg van de voorgenomen opsporing en winning aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan en aan natuur en milieu en een beschrijving van de omvang en aard daarvan
1.3b.2, lid 3d, Mbr	Een seismische dreigings- en risicoanalyse van de bodemtrilling als gevolg van de voorgenomen opsporing en winning waarbij de natuurlijke bodemtrilling en de interferentie met andere mijnbouwactiviteiten worden meegenomen, en waaruit blijkt of aan de norm, bedoeld in artikel 29p, eerste lid, onderdeel a, van het besluit is voldaan.

1.3b.2, lid 3e, Mbr	Een onderbouwing van de kans op schade door bodemtrilling als gevolg van de voorgenomen opsporing en winning aan gebouwen of infrastructurale werken of de functionaliteit daarvan en aan natuur en milieu en een beschrijving van de omvang en aard daarvan
1.3b.2, lid 3f, Mbr	Een beschrijving van de wijze van monitoring van de mogelijke bodemtrilling.
1.3b.2, lid 3g, Mbr	Het seismisch risico beheersplan waarin de wijze van handelen in het geval van bodemtrilling wordt beschreven, welke drempelwaarden worden gehanteerd voor het nemen van maatregelen en welke maatregelen in dat geval worden genomen.
1.3b.2, lid 4, Mbr	De bron, de wijze van interpretatie en de daarbij gehanteerde onzekerheidsanalyses, voor zover van toepassing, van de gegevens, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid
1.3b.2, lid 5, Mbr	Een figuur van de dwarsdoorsnede van de ondergrond welke een weergave bevat van de plaats en wijze waarop het formatiewater in en uit de verbuizing treedt en van de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, tweede lid, onderdeel a, en artikel 1.3b.1, eerste lid, onderdelen a, b en c, en tweede lid, onderdeel e
1.3b.2, lid 6, Mbr	Artikel 1.3b.1, vijfde lid, is overeenkomstig van toepassing op de gegevens, bedoeld in bijlage 1a en 2a